

LA FE DE TOMÀS

pel RAYMOND BROWN

Basant-se en l'anunci de La Magdalena, els deixebles no dubtaren quan se'ls aparegué Jesús; però Tomàs és inflexible en la seva negativa de creure a partir de llurs paraules. Vol veure les ferides de Jesús per estar-ne segur.

El fet que Jesús torni a aparèixer «al cap de vuit dies» (de nou amb les portes tancades) podria indicar que ja hi havia una reverència pel diumenge en la comunitat joànica. Hi ha un toc d'ironia per part de Joan en fer que el moment i les circumstàncies de l'aparició als deixebles es repeteixin en l'aparició a Tomàs. La salutació «Pau a vosaltres» de Jesús es repeteix malgrat els dubtes anteriors de Tomàs! Sabent allò que Tomàs ha dit (de la mateixa manera que havia mostrat coneixement previ del que hi ha en el cor de l'home, Jesús convidà Tomàs a examinar les seves mans i el seu costat —una invitació que el rep-ta i el prova.

La ironia final de l'evangeli és que el deixeble que més dubtà expressa la més alta avaluació de Jesús pronunciada en tots els evangelis: «Senyor meu i Déu meu!» Al principi de l'evangeli, l'evangelista digué als lectors que «la Paraula era Déu». Ara, per via d'una inclusió, ha mostrat com en va ser, de difícil, per als seguidors de Jesús arribar a aquesta comprensió. Tomàs ha estat recordat en la tradició cristiana com l'incrèdul per excel·lència; en canvi, les últimes paraules que Jesús li adreça, en resposta a la seva confessió, són un elogi envejable: «Has cregut».

Si la narració evangèlica s'acabés en aquest punt, hauríem estat satisfets d'haver trobat en el capítol 20 quatre reaccions diferents davant Jesús ressuscitat. Sorprenentment, però, Jesús i l'evangelista estan interessats en una cinquena reacció. El Deixeble Estimat cregué quan veié les peces de roba deixades al sepulcre; Maria Magdalena va creure quan sentí la veu de Jesús ressuscitat que la cridava pel seu nom; els deixebles van creure quan veieren Jesús ressuscitat i s'adonaren que era el Senyor; Tomàs cregué quan Jesús ressuscitat el convidà a verificar allò que s'havia proposat de comprovar en la seva incredulitat. La lloança final de la fe, però, Jesús l'estén a aquells qui han cregut sense veure peces de roba o presència corporal. Per a Joan no es pot retre lloança més gran a Jesús que dir-li: «Senyor meu i Déu meu!»; ni es pot retre lloança més gran als seguidors de Jesús que dir-los: «Feliços els qui no han vist però han cregut “els qui creuran sense haver vist!”». Amb aquesta fe, la profecia d'Osees (2,25) s'acompleix: un poble que abans no era un poble ha dit «Ets el meu Déu». O bé, en les paraules que utilitza l'evangelista per a descriure el propòsit del seu evangeli, per mitjà d'aquesta fe els seguidors de Jesús tenen «vida en el seu nom».